

עוד סיבה אחרת כמו אמרו במדרש (ילקוט רמז ר"ל) כאן נתקיים ואחרי כן יצא ברכוש גדול, אף על פי שהוציאו מצרים כמו אמר המדרש (ילקוט רמז רס"ג) שכט אחד הוציא משוי תשעים חמורים כסף, עם כל זה עברך מה שנטלו בבעל צפון אינן כלום כי מה שהוציאו מצרים אין על מה שייעד להם ואחרי כן יצא ברכוש גדול כי אחר סמור אחריו מופלג, וכן אמר נתתי את חן העם וגוי והוא כי תלכון לא תלכו ריקם כמו שאמר כדי שלא תלכו ריקנים תקחו איזה דבר וכל מה שלקחו מצרים אינן אלא ההעתקה כמו שאמרנו על פסוק גם אתה תנ בידינו זבחים, אם כן ואחרי כן שהוא מופלג כאן היה מקום חירותם שלהם. לשעבר היה נקרא פיתום חזרו להם ונקרת פ' החירות שהיא מהורת פירוש עוזה בני חורין עובדייה, בין מגודל, גודלתם של מצרים שם הייתה גודלתם של ישראל שם הייתה, ובין הימים מקומ מימון, שם ננס يوسف כל כסוף וזהב שכנו שנאמר (בראשית מ"ז, י"ד) וילקוט يوسف את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען וגוי ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה, ומה חזר לומר פעמי אחרית ויבא יוסף את הכסף, יאמר וילקוט يوسف וגוי ויבא אותו ביתה פרעה, ועוד בליקוט רעב אלא כדי שישבו בגלות כמו שאמר להם יעקב שמעתי כי יש שבך למצרים, אמר יוסף הם היו סיבה לכל זה הכסף אם כן היה שומר להם וגןזו לבעל צפון, ולזה נקרא צפון שם צפון יוסף כל כסוף וזהב כדי שיטלוו ישראל כשליכו, ואין המטען נגלה אלא בעליו, להזה לא אמר ויבא יוסף את כל, כי לא הביא אלא אחד אלף, ובדין עשה כמו שאמרנו:

ילקוט שמעוני שמות רמז רל

וישבו ויחנו לפני פ' החירות כאן נתקיים ואחרי כן יצא ברכוש גדול אמר הקב"ה זו היא הבטהה שהבטחתו לו ייחזו לאחריהם. שכט כסוף וזהב שכנו יוסף היה נתן בבעל צפון וכשחזרו נטלוו תפארת יהונתן, על שמות פרק יד פסוק ב - לפני בעל צפון. הוא צורת מזל שור כי הוא ראש למלאות הצפונית ולכך נקרא בעל צפון ואמרו במדרש שם הצפון יוסף כסוף וזהב כי מצפון זהב יאתה.

רש"י שמות פרק טו פסוק כב

(כב) ויסע משה - (מכילתא) הסען בעל כرحم שערתו מצרים סופיהם בתכשיטי זהב וכסף ואבניים טובות (מכילתא) והיו ישראל מוצאים אותם בים וגדולה הייתה בזאת הימים מביצת מצרים שנא' (שיר א) תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף לפיך הוצרך להסען בעל כرحم:

גמומי המקראות לרבי חרלפ

אין זה סותר למש"כ בזוהר שלא רצוי ללקת מן הימים מפני התגלות השכינה שהיתה שם. דהנה אמרו חז"ל אין השכינה שורה אלא על חכם גיבור ועשרה. ואף שטבע הדברים הוא שהעשירות מביאה לידי שכחת ה' כמו שנאמר: "וכסף וזהב ירבה לך וגוי ורומ לבבר ושכחת את ה' אלוקיך" (דברים ח,יג). אין זה אלא מצד קלוקול העולם, אבל לפי הסדר הנכון, מצד תיקומו של עולם, הדבר הוא להיפר, שדוקא על ידי ריבוי העשירות וההרחה מגיעים לידי דבקות יותר עליונה בה' ולמדרגות יותר נשגבות בנבואה.ישראל בהגיעם אל הימים זכו והתعلו למדרגה עליונה זו שכן מה שהיה מרבים בביצה-ויתר היו זוכים להופעה הנבואית שנתגלתה אז במלוא תקפה.

שפת אמרת לפסח שנה [תרמ"ב]

מפלת הבעל צפון לא מפורש בתורה. כי בודאי היה לו מפללה אח"כ דכתיב ובכל אלה מצרים עשה שפטים. רק הוא נסתור כמו שנתק' שמו בעל צפון. ואפשר נשאר شيء לו מפללה לעתיד כי גאולה העתידה היא ימי צאתך מארץ מצרים. ויל הרמז כמו אפיקומן צפון שנשאר מכל גאותל מצרים בכל שנה על עתיד. כן יהיה לו אז המפללה.